

EDUNVALVONTAKATSAUS

Tammikuu 2024

Yleiskatsaus edunvalvontaan

YK:n ilmastokokous COP-28 päättyi Dubaissa, Arabiemiraateissa 13.12. Kokouksen päätuloksena pidetään kirjausta, jossa osapuolikokous kehottaa maailman maita siirtymään pois fossiilisista polttoaineista. Kirjauksella on jonkinlainen symboliarvo, mutta sen todellisista vaikutuksista on hyvin erilaisia käsityksiä. Kirjaus ei ole mitenkään sitova ja se on monella tapaa ehdollinen. Toisaalla päätösasiakirjassa esimerkiksi pyritään turvaamaan maakaasun asema "siirtymävaiheen polttoaineena".

EU:ssa komission **Industrial Carbon Management Strategy** -tiedonanto julkaistaan 6.2.2024 yhdessä **EU:n 2040-ilmastotavoitteen** tiedonannon kanssa. Molemmista on levinnyt vuotoversioita, joiden mukaan päästövähennys on 90 % ja teknisellä hiilensidonnalla on merkittävä rooli. **Net Zero Industry Act**:in kolmikantaneuvottelut käynnistyivät joulukuussa ja tavoite saada kokonaisuus valmiiksi helmikuun aikana. **CRCF-asetuksen** kolmikantaneuvottelut käynnistyivät marraskuun lopulla ja tavoitteena on saada sopu helmikuun aikana. Neuvosto yrittää edelleen muodostaa kantaa **energiaverodirektiiviin** työryhmässä. Pj-maa Belgia on kuitenkin ilmoittanut, ettei verodirektiivi ole sen prioriteettitilalla. EU:n ilmastopaneeli [ESABCC kehotti tammikuussa](#) EU:ta sopimaan myös energiaverodirektiivistä, joka on viimeisiä auki olevia hankkeita kesällä 2021 esitellyssä 55-valmiuspaketissa. Sopiminen siitä on hankalaa, koska päätös pitäisi tehdä neuvostossa yksimielisesti ja avoinna olevia kysymyksiä on ollut paljon.

Kotimaassa keskustelu julkisen talouden lisäsopeutustarpeista etenee kevään aikana kohti kehysrihtiä 15.-16.4. Ministeri Purran mukaan kyseeseen tulee jopa 1-2 miljardin lisäsopeutus ja pöydällä ovat sekä verotus että leikkaukset. Hallitusohjelman mukaan biomassan energiakäyttöä ei tulla verottamaan. VM:n ehdotus julkisen talouden suunnitelmaksi 2025-2028 julkaistaan 29.2. Vuonna 2022 käynnistetty Afryn biomassan energiaverotusta käsittelevä VN-TEAS-hanke piti sidosryhmätilaisuuden 12.1., ja Bery osallistui. Hankkeessa on arvioitu verotuksen vaikutuksia kahdella eri verotasolla: energiaverodirektiivin minimiverotasolla 1,64 €/MWh sekä nykyisen kaltaisella energiaverotasolla 10,33 €/MWh. Vaikutusanalyysiä on tehty kahdella eri rajauksella. Alustavien tulosten mukaan korkeampi verotaso lisäisi lämmöntuotannon sähköistymistä ja nostaisi merkittävästi kaukolämmön hintaa Suomessa.

TEM:n asiantuntijatyöryhmä RED3 kestävyyskriteerien kansallisesta toimeenpanosta on kokoontunut kolmesti. Kokouksissa on käsitelty määritelmiä, metsäkriteerien osoittamista kotimaisilla säädöksillä ja muilla toimilla ja kaskadikäytön edistämistä. Yhteensä on tarkoitus järjestää 7 kokousta. Esitys lainsäädännön muuttamiseksi on tarkoitus tuoda lausuntokierrokselle touko-kesäkuussa 2024 ja valtioneuvostoon 16.9.2024. TEM on käynnistänyt valmistelut **jakeluvaihteen joustomekanismin** säädöshankkeesta. Aiheesta järjestettiin ministeriöiden ja sidosryhmien työpaja 26.1.2024. Lausuntoesitystä odotetaan huhti-toukokuussa ja hallituksen esitys syyskuun lopulla, lain/lakien voimaantulon ollessa 1.1.2025. **Jakelijoiden päästökaupan (ETS2)** kansallinen toimeenpano oli lausunnolla vuoden vaihteessa ja siihen jätettiin 56 lausuntoa (ks. [Beryn lausunto](#)). Bery on kommentoinut tammikuussa ministeriölle myös ohjeistusta ETS2:n päästöjen seurantaan ja todentamiseen. Yhdistys on jäsenistön toiveesta edistänyt **hiilidioksidi-infrastruktuuriselvityksen** käynnistämistä. Mukaan on lupautunut tähän mennessä 8 organisaatiota ja lopullinen kokoonpano pyritään saamaan kasaan helmikuun alkuun mennessä.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- Suomessa kansallinen kestävyysjärjestelmä toteutetaan Energiaviraston toimesta. Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirastossa kestävyyslakemusten käsittelyn odotetaan kestävän 2023 loppuun asti ja ensimmäisen kerran kestävyyttä pitää osoittaa 2024 maaliskuussa päästökauppatodentamisen yhteydessä.
- Komissio on hyväksynyt 15 [vapaaehtoisista kestävyysjärjestelmästä](#), joiden hyväksyntä on tosin ollut varsin haastavaa järjestelmille. Toiminnanharjoittajien sertifiointi on hyväksyttyjen osalta käynnissä.
- Komissio lähetti Suomelle perustellun lausunnon koskien puutteita RED2 toimeenpanossa, jonka takia hallitus on valmistellut vähäiset muutokset biopolttoainelakiin ja valtioneuvoston asetukseen. Nämä tulisivat voimaan 1.1.2024
- Esitys **RED3**:sta hyväksyttiin lokakuussa Parlamentissa ja neuvostossa ja se julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 31.10.2023. Kansallinen toimeenpano pitäisi saada voimaan 21.5.2025 mennessä.
- TEM on asettanut asiantuntijatyöryhmän, joka valmistelee RED3 kestävyyskriteerien kansallista toimeenpanoa. Työryhmän toimikausi on 1.11.2023 - 31.5.2024. Työryhmä on kokoontunut kolmesti. Niissä on käsitelty määritelmiä, metsäkriteerien osoittamista kotimaisilla säädöksillä ja muilla toimilla ja kaskadikäytön edistämistä. Yhteensä on tarkoitus järjestää 7 kokousta.
- TEMn vastuulla oleva esitys lainsäädännön muuttamiseksi on tarkoitus tuoda lausuntokierrokselle touko-kesäkuussa 2024 ja Valtioneuvostoon 16.9.2024., tavoitteena saada lakimuutokset voimaan 1.1.2025 alkaen.

EU+Kotimaa: Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Laajalahti):

- Net Zero Industry Act: Parlamentti hyväksyi kantansa 21.11. Parlamentti mukaili ENVI:in kantaa yhdestä laajasta listasta teknologioita (yhteensä 17), bioenergia ja CCUS mukaan lukien poistot mukana. Laajuus jättää jäsenmailla vapautta valita, mikä on kullekin maalle strategisesti tärkeää. Parlamentin kannassa EU:n 50 Mt varastointitavoite säilyi EU-aluetta koskevana (NO, UK ulkona). Komission ehdotus öljy- ja kaasutuottajien vaatimukselle tarjota varastointikapasiteettia muotoiltiin parlamentin kannassa 'entities selling crude oil, petroleum products or natural gas in the Union' tuottajat-muotoilun sijaan. Neuvosto hyväksyi kantansa 7.12. ja säilytti kannassaan komission esityksen mukaisesti jaon strategiaan nettonollateknologioihin ja muihin nettonollateknologioihin, mutta laajensi strategisten nettonollateknologioiden listaa ydinvoimalla ja kestävillä vaihtoehtoisilla polttoaineilla. Strategisissa net-

tonollateknologioissa bioenergiateknologian osalta mukana vain biometaani ja biokaasu. Myös neuvosto kannattii komission esitystä koskien 50 Mt hiilidioksidin varastointikapasiteettia EU:n alueella. Trilogit käynnistyivät joulukuussa ja tavoite saada kokonaisuus valmiiksi helmikuun aikana.

- CRCF-asetus: Neuvosto hyväksyi kantansa 17.10.2023. Siinä maaperäpäästövähennykset nostettiin mukaan asetuksen piiriin. Tekstissä oli positiivisia lisäyksiä kestävästä biohiilen näkökulmasta liittyen pysyvään varastoon. Biomassan käytön osalta tekstissä oli erittäin huono kirjaus kaskadikäytöstä. Lisäksi kaikkien ratkaisujen toivotaan tuottavan poistojen lisäksi lisähyötyjä, vieden täten fokusta olennaiselta. Parlamentti hyväksyi oman kantansa 17.11. Siinä permanent storage -kategoriaan lasketaan BECCS, DACCS, mineralisaatio ja biohiili tietyissä tapauksissa. Biomassan osalta kestävyyskriteerit todetaan tulevan RED:istä ja biomassan olevan nollapäästöistä EU ETS mukaisesti. Trilogit käynnistyivät marraskuun lopulla ja tavoitteena on saada sopu helmikuun aikana. 350 organisaatiota toimitti 21.1.2024 neuvotteluihin [vetoomuksen](#), jossa peräänkuulutetaan teknologianeutraalia ja avointa lähestymistapaa hiilenpoistojen ja pysyvän varaston määrittelyssä.
- Suomen Ilmastopaneeli julkaisi 15.12.2023 VTT:n tuottaman selvityksen [Teknologisten hiilinielujen mahdollisuudet ja niiden edistäminen Suomessa](#). Raportissa korostetaan Suomen isoa potentiaalia ja toisaalta biogeenisen hiilidioksidin talteenoton, varastoinnin ja käytön hankkeiden edistämisen kiireellisyyttä, jos hankkeita halutaan olevan olemassa 2030 tienoilla. Yhdistys kommentoi [raporttia tiedotteella 15.12.2023](#). Yhdistys painotti, että ensisijaisen tärkeää on vaikuttaa EU-tason tulossa oleviin hiilidioksidin kuljetuksen, käytön ja varastoinnin ohjaukeinoihin. Euroopassa keskustelu painottuu pitkälti fossiilisen hiilidioksidin käsittelyyn, mutta Pohjoismaiden intressi on, että politiikka ottaa huomioon biogeenisen hiilidioksidin ratkaisujen tarpeet.
- Komission Industrial Carbon Management Strategy -tiedonanto julkaistaan 6.2.2024 yhdessä EU:n 2040-ilmastotavoitteen tiedonannon kanssa. Tiedonannon [vuotoversio](#) perusteella CCUS-teknologiat tulevat olemaan olennainen osa EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista 2030 alkaen. Vuoteen 2040 mennessä talteenotetun CO₂ määrä on 300 Mt tasolla ja kohoaa 2050 mennessä vähintään 450 Mt tasolle. Pääpaino ratkaisujen välillä on edelleen varastoinnissa, vaikka CCU noston painoarvoa, erityisesti synteettisten polttoaineiden osalta. CO₂-infrastruktuuri ja varastokapasiteetin laaja varmistaminen ovat EU:n ensisijaisia prioriteetteja. Biogeenisellä hiilidioksidilla on merkittävä rooli niin CCS- kuin CCU- ratkaisujen osalta. Suoraan ilmakehästä talteenotettavalle hiilidioksidille asetetaan erittäin korkeita odotuksia.
- Yhdistys on jäsenistön toiveesta edistänyt hiilidioksidi-infrastruktuuriselvityksen käynnistämistä. Tavoitteena on selvittää, millaista infrastruktuuria ja logistiikkaa Suomen potentiaalisen CCUS-järjestelmän pyörittäminen vaatii. Erityisesti halutaan selvittää, mihin Suomessa tulisi rakentaa hiilidioksiditerminaleja sekä sisämaan välivarastoja, millaisia ovat kuljetusvaihtoehdot ja niiden kustannukset, infraan liittyvät kustannukset sekä millaisia toimijoita kokonaisuuteen tarvitaan ja miten regulaatio toimintaan nykyisellään suhteutuu & millaisia puutteita siihen liittyy. Mukaan on lupautunut tähän mennessä 8 organisaatiota ja lopullinen kokoonpano pyritään saamaan kasaan helmikuun alkuun mennessä, jotta hanke päästään käynnistämään tavoitellussa aikataulussa.

Energiaverouudistus (Laurikka):

- Keskustelu julkisen talouden lisäsopeutustarpeista etenee kevään aikana kohti kehysrihtiä 15.-16.4. Ministeri Purran mukaan kyseeseen tulee jopa 1-2 miljardin lisäsopeutus ja pöydällä ovat sekä verotus

että leikkaukset. Hallitusohjelman mukaan biomassaa ei tulla verottamaan. VM:n ehdotus julkisen talouden suunnitelmaksi 2025-2028 julkaistaan 29.2.

- Vuonna 2022 käynnistetty Afryn biomassan energiaverotusta käsittelevä VN-TEAS-hanke piti sidosryhmätilaisuuden 12.1., ja Bery osallistui. Hankkeessa on arvioitu verotuksen vaikutuksia kahdella eri verotasolla: energiaverodirektiivin minimiverotasolla 1,64 €/MWh sekä nykyisen kaltaisella energiaverotasolla 10,33 €/MWh. Vaikutusanalyysiä on tehty kahdella eri rajauksella: kaikki kiinteä biomassaa yli 5 MW laitoksissa sekä CN-koodit 4401 (Polttopuu, rankoina, pölkkyyinä, halkoina, oksina, risukimppuina tai niiden kaltaisissa muodoissa; puu lastuina ja hakkeena; sahanpuru ja puujäte, myös pölkyiksi, briekteiksi, pelleteiksi tai niiden kaltaiseen muotoon yhteenpuristettu) ja 4402 (Puuhiili (myös kuori- ja päihinähiili), myös yhteenpuristettu) yli 5 MW laitoksissa. Alustavien tulosten mukaan korkeampi verotaso lisäisi lämmöntuotannon sähköistymistä ja nostaisi merkittävästi kaukolämmön hintaa Suomessa. Hankkeen on määrä päättyä maaliskuussa 2024. Ks. [lisätietoja](#) ja [hankkeen perustiedot](#).
- EU:ssa neuvosto yrittää edelleen muodostaa kantaa energiaverodirektiivin työryhmässä. Pj-maa Belgia on kuitenkin ilmoittanut, ettei verodirektiivi ole sen prioriteettilistalla. EU:n ilmastopaneeli [ESABCC kehotti tammikuussa](#) EU:ta sopimaan myös energiaverodirektiivistä, joka on viimeisiä auki olevia hankkeita kesällä 2021 esitellyssä 55-valmiuspaketissa. Sopiminen siitä on hankalaa, koska päätös pitäisi tehdä neuvostossa yksimielisesti ja avoinna olevia kysymyksiä on ollut paljon.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Tuohiniitty):

- Hallitusohjelman mukainen lakimuutos (1279/2023) jakeluvelvoitteen alentamiseksi vuosina 2024 ja 2025 astui voimaan 1.1.2024. Seuraavien vuosien osalta jakeluvelvoitteen alentaminen on tarkoitettu tuotavaksi samaan aikaan RED3 toimeenpanon kanssa.
- Hallitusohjelman mukainen lakimuutos (1224/2023) valmisteverolain muuttamiseksi astui voimaan 1.1.2024 ja sillä alennettiin polttoaineveroa bensiinin osalta 3,5 snt/l ja dieselin osalta 4 snt/l
- Ratkaisu saatiin aikaan pienten tuottajien kestävyys osoittamisesta. 1.1.2024 voimaan astuneen biopolttoainelain muutoksen (1272/2023) mukaan mahdollistetaan myös kestävyysjärjestelmä pientuottajille (> 1GWh tuottajat; < 2 MW käyttäjät), mutta menettely on oleellisesti kevyempi. Toteutus pitkälti Energiaviraston harteilla.
- Virkamiehet ovat käynnistäneet valmistelut jakeluvelvoitteen joustomekanismin säädöshankkeesta. Aiheesta järjestettiin ministeriöiden ja sidosryhmien työpaja 26.1.2024. Lausuntoesitystä odotetaan huhtitoukokuussa ja hallituksen esitys syyskuun lopulla, lain/lakien voimaantulon ollessa 1.1.2025.

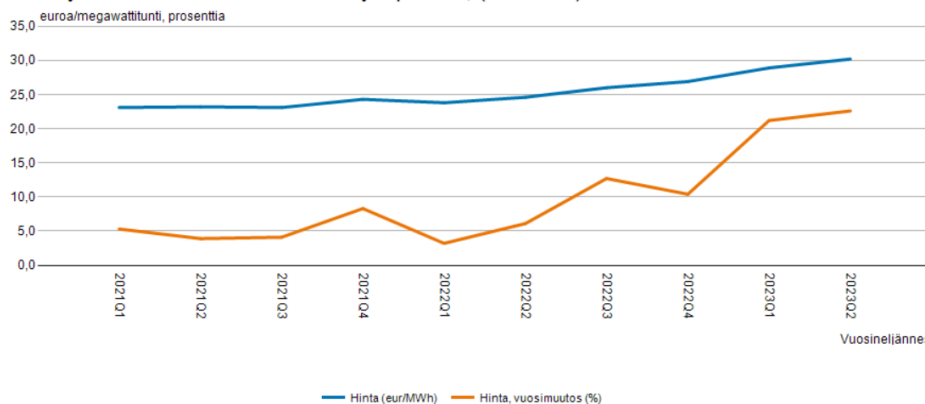
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Tuohiniitty):

- Notifiointi on hyväksytty ja uusi Metka-asetus annettu 2023 lopulla. Tukitaso alenee selvästi, taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki on 200 euroa ja keruutuki 100 euroa. Kohteiden ehtoja ei ole muutettu. Terveyslannoituksena tehtävä tuhkalannoituksen tuki nousee 170 eurosta 270 euroon hehtaarilla. Tukea voi hakea 1.3.2024 alkaen, työt saattoi aloittaa jo 1.1.2024 alkaen.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

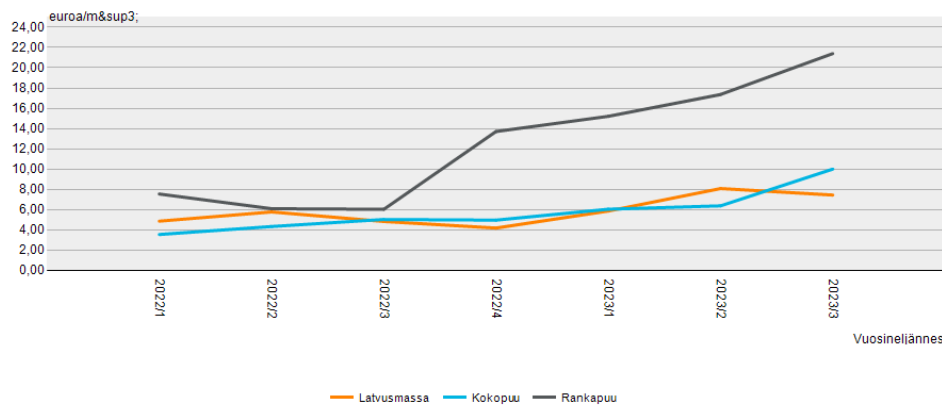
- Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Valtakunnallinen hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä. Metsähakkeen käyttö 2023 kasvoi kaukolämmön tuotannossa noin 21 % ja teollisuuden sivutuotteiden 13 % ([Energiateollisuus 2024](#)). Kaiken bioenergian osuus kaukolämmössä oli 53 prosenttia vuonna 2023. Luku ei sisällä savukaasupesureiden talteen ottamaa energiaa.
- Puupolttoaineiden laitoshinnan muutos (e/MWh) hakkeella, purulla ja kuorella heinäkuusta syyskuuhun oli +1,26, +0,22 ja –2,91. Edelliseen vuoden syyskuuhun verrattuna hakkeen, purun ja kuoren hinnan muutos oli +6,79, +6,40 ja +2,49 (Foex).
- Tilastokeskus:

Kotimaisten polttoaineiden käyttäjähinnat energiantuotannossa (ei sis. alv) muuttujina Tiedot ja Vuosineljännes. Metsähake/-murske käyttöpaikalla, (2016Q1-).

- Energiapuun kauppvoja kirjautui vuoden kolmannella neljänneksellä tilastoon yhteensä 1,023 miljoonaa kuutiometriä, kun vastaava määrä edellisenä vuonna oli 1,132 milj. m³.
- Energiapuun kantohinta kolmannella vuosineljänneksellä oli 11,89 e/m³ kun hinta vastaavana aikana viime vuonna oli 9,19. Edelliseen neljännekseen verrattuna hinta nousi peräti 2,7 e/m³. Hankintahinta oli samana aikana 40,45 ja vastaava hinta viime vuonna oli 35,49. Edelliseen neljännekseen verrattuna nousua oli 4,96 e/m³. Hankintahinnassa oli vuodessa vahvaa nousua, joka johtui sekä korjuukustannusten että kantohintojen noususta.

Energiapuun hinta muuttujina Energiapuulaji ja Vuosineljännes. Pystykauppa, KOKO MAA, Hinta e/m³.

- Energiapuuta korjattiin vuonna 2023 (tammi-marraskuu) selvästi (-15 %) vähemmän kuin vastaavana aikana 2022. Erityisesti karsitun rangan korjuu on vähentynyt (-32 %). Kokopuun korjuu sen sijaan on kasvanut 35 %.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.
- Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomian ilmastokriteereistä 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määräenemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.
- Taksonomian asiantuntijaryhmä SFP julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Lisäesitys SFPltä tuli 28.11.2022.
- Komissio antoi oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta kesäkuussa 2023 osana kestävän rahoituksen esityspakettia.
- Komissio nimesi uuden taksonomian asiantuntijaryhmän helmikuussa 2023. Uudessa kokoonpanossa on aiempaa selvempi kokoonpano rahoitusalan asiantuntijoita ja vähemmän intressiryhmien edustajia
- Ehdotuskanava uusien toimintojen sisällyttämiseksi taksonomiaan [avattiin lokakuussa](#) 2023.

EU: Biodiversiteettistrategia (Laajalahti):

- Suomen kansalliset sitoumukset biodiversiteettistrategiaan on infottu EU:lle 20.12.2022. Valmisteilla oleva E-kirje sitoumuksista oli tavoitteena antaa helmikuussa 2023 eduskunnalle, mutta se on lykkäytynyt. Sidosryhmät kutsuttiin syksyllä osallistumaan suojelupinta-alasitoumuksen valmisteluun. Sitoumuksista oli määrää pyytää lausuntoja syksyllä 2023, mutta aikataulu on pitkittynyt alkuvuoteen 2024. Tärkeä periaate tavoitteiden saavuttamisessa on vapaaehtoisuus. Helmi- ja METSO-ohjelma tukevat osaltaan tavoitteiden saavuttamista yksityismailla. Ennen kuin Suomen sitoumukset toimitetaan EU:lle, niistä tehdään valtioneuvoston periaatepäätös. Lopullinen versio toimitetaan komissiolle vuoden 2024 aikana.

Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo):

- Turvetuotantoalueiden poistumatahti seuraavaan maankäyttöön ympäristöluvan viimeisen eli jälkihoitovaiheen kautta on jatkunut tasaisena. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ei ole tätä trendiä muuttanut. Ympäristöturpeita ja palaturvetta tuotetaan kuitenkin kysynnän mukaan edelleen samoilla pinta-aloilla kuin ennen jyrsinpolttoturpeen nopeaa romahdusta tämän vuosikymmenen alussa. Vuodenvaihteen 2023/24 tilannetta kartoitetaan vuotuisella jäsenkyselyllä taas helmikuussa.
- Turvetuotannon ympäristölupien jälkihoitovaiheen menettelyt nopeutuivat, mutta viime kuukausina on jälleen ilmennyt viiveitä ja halua vaikuttaa turvetuotantoalueen jatkokäyttöön, vaikka siihen ei ole oikeudellisia perusteita. Edunvalvonnallinen tavoite päättää turvetuotannon ympäristölupaan liittyvät vastuut viimeistään kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta on edelleen ajankohtainen.
- Jälkihoitovaiheen lupavaatimusten ja määräaikaisen metsitystuen ehtojen seuranta on päättynyt metsitystuen päättymisen myötä.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitus (Salo):

- Ympäristölupahakemuksia uusille turvetuotantoalueille jätettiin vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä enää pari. AVlista saatiin vanhoja, prosessissa olleita ympäristölupapäätöksiä vastaavana ajanjaksona muutamia lähinnä pienille, alle 10 ha:n alueille ja vähäisille lisäalueille.
- Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten maksama vesistötarkkailu ja kalatalousmaksukertymä on vähentynyt vuoden 2023 loppuun mennessä jo noin puoleen viime vuosikymmenen lopulta. Tämä koetaan sidosryhmissä ja laajemmin monilla vesistöalueilla ongelmaksi, kun pääasiallinen maksaja poistuu, koska yhteiskunnalla ei välttämättä ole varaa korvata puuttuvaa panostusta näihin.
- Alkuvuodesta seurataan tarkasti vesiensuojelun ja -hoidon tavoitteiden ja selvitysvelvoitteiden kiristymistä sekä kustannusten kasvua, mihin uusi LsL antaa mahdollisuuden.

- Turvetuotannon jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen kuuluu osaksi vastuullista energiaturvetuotannon alasajoa, johon viranomaisilla tulee vielä tulevana vuosina olla tarvittavat resurssit. Toimialan ympäristö- ja resurssivastaavien ryhmä on kerää edunvalvontaan tarvittavia taustatietoja jälleen alkuvuodesta 2024.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen korjuun edunvalvonta (Salo):

- Kasvu- ja ympäristöturpeen edunvalvonta painottuu vuonna 2024 yhä enemmän Peat Alliance -yhteistyöhön muiden kasvuturvetta tuottavien maiden kanssa. Vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä on tiivistetty ennakkovaikuttamista mm. seuraavan komission työohjelmaan ja valmisteltu tarvittavia selvityshankkeita workshoppeissa Riikassa ja Brysselissä.
- Viiden maan yhteistyönä on päätetty käynnistää kaksi laajaa tutkimushanketta liittyen kasvualustamateriaalien tuotannon ja käytön aikaisiin hiilitaseisiin ja kokonaispäästöihin.
- LUKEn selvitys "Kuivikemateriaalien käyttö ja tarjonta vuoteen 2028" arvioi kuiviketurpeen tarjonnan puolittuvat viidessä vuodessa tuotantoalueiden ehtyessä ilman korjaavia toimia. Näihin pyritään kevään 2024 aikana vaikuttamaan mm. kansallisen kuivikehuollon tiekarttatyön avulla.
- Rahkasammalen korjuulle valmisteltu nk. green deal –sopimusprosessi odottaa rahkasammalen uusiutumista selvittävän tutkimushankkeen tulosten valmistumista kuluvan vuoden aikana.

Uuden jakelijoiden päästökaupan (ETS2) toimeenpano (Laurikka):

- ETS2:n kansallinen toimeenpano oli lausunnolla vuoden vaihteessa ja siihen jätettiin 56 lausuntoa (ks. [Beryn lausunto](#)). Bery on kommentoinut tammikuussa ministeriölle myös ohjeistusta ETS2:n päästöjen seurantaan ja todentamiseen. ETS2 tulee olla kansallisesti toimeenpantuna 30.6.2024 mennessä ja hallituksen esitys laaditaan kevään aikana. Hallitus antaa esityksen eduskunnalle arviolta huhtikuun lopussa 2024. ETS2 soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden on haettava päästölupaa alustavien tietojen mukaan 31.8.2024 mennessä.
- Jakelijoiden päästökaupasta on lisätietoa [Energiaviraston sivuilla](#), jossa voi liittyä myös uutisten postituslistalle.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- YK:n ilmastokokous COP-28 päättyi Dubaissa, Arabiemiraateissa 13.12. Kokouksen päätuloksena pidetään kirjausta, jossa osapuolikokous kehottaa maailman maita siirtymään pois fossiilisista polttoaineista. Kirjauksella on jonkinlainen symboliarvo, mutta sen todellisista vaikutuksista on hyvin erilaisia käsityksiä. Kirjaus ei ole mitenkään sitova ja se on monella tapaa ehdollinen. Toisaalla päätösasiakirjassa esimerkiksi turvataan maakaasun asema "siirtymävaiheen polttoaineena".

- Kokouksessa saavutettiin myös muita tuloksia: perustettiin uusi rahasto (pääomaa tammikuussa 2024 noin 661 milj. USD) ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen ja menetysten lievittämiseen, sovittiin ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvistä tavoitteista ja niiden käsittelystä jatkossa, vahvistettiin ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen vastaisten toimien synergioita ja esiteltiin uusia vapaaehtoisia aloitteita ja toimia.
- Seuraava COP-29 järjestetään Bakussa, Azerbaidjanissa 11.-22.11.2024. Tätä pohjustavat virkamies-tason neuvottelut Bonnissa järjestetään 3.-13.6.2024.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) uudistus oli lausunnolla joulukuun 2021 alussa. Komissio aikoi saada GBERn valmiiksi vuoden 2022 aikana, mutta 9.3.2023 komissio julkaisi määräaikaisen ryhmäpoikkeusasetuksen, joka on voimassa 2026 loppuun asti käyttöön otetuille tukijärjestelmille. On epäselvää millä aikataululla komissio etenee varsinaisen GBER-uudistuksen kanssa, mutta oletettavasti se toteutuu vasta seuraavan komission aikana.
- Komissio julkisti 9.3.2023 myös muutoksista, jotka koskevat koko EU:n valtiontukipolitiikan suuntaa ja tavoitteita. Nyt tehdyillä muutoksilla komissio joustavoittaa lisää teollisuuden vähähiilistämisen sekä uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevia tilapäisiä sääntöjä ja jatkaa niiden voimassaoloa vuoden 2025 loppuun asti. Uudet säännöt sallivat valtiontuen myöntämisen tuotannollisiin investointeihin jotka katsotaan keskeisiksi vihreän siirtymän kannalta. Mukana on mm. bioenergiահankkeet ja niiden yhteydessä varastot.
- Komissio hyväksyi uudet energiasuuntaviivat (CEEAG) joulukuussa 2021 ja virallisti päätöksen tammikuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa. Uudet suuntaviivat tulee huomioida jäsenmaiden tukijärjestelmissä alkaen 2024.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laajalahti):

- 23.11.2023 käynnistyi uusi haku kaikenkokoisille hankkeille. Haun budjetti on 4 miljardia euroa. Haun arvioitu päättymispäivä on 9.4.2024. Hakua käsittelevä infotilaisuus järjestettiin 7.12.2023, [tilaisuuden tallenne](#).
- 23.11.2023 käynnistyi myös [huutokauppa vetyhankkeille](#), huutokaupan budjetti on 800 M€. Huutokaupan arvioitu päättymispäivä on 8.2.2024. [Huutokaupan säännöt](#) julkaistiin elokuun lopussa. Hakua käsittelevä infotilaisuus järjestettiin 30.11.2023, [tilaisuuden tallenne](#).
- Komissio julkaisi 13.12.2023 [pienen mittakaavan hankkeet](#), joille myönnetään yhteensä 62 miljoonaa euroa rahoitusta.

Metsäkatoasetuksen toimeenpano (Tuohiniitty):

- EU:n metsäkatoasetus koskee suoraan toimijoita myös Suomessa. Metsäkatoasetusta sovelletaan puutavaraan, jos tuote on tuotettu asetuksen voimaantulon jälkeen 29.6.2023 ja se on saatettu markkinoille 30.12.2024 alkaen.
- Asetuksen piiriin kuuluu puutuotteet, joihin luetaan myös tullikoodin 4401 mukaiset metsäenergiajakeet, kuten: hake, sahanpuru, pelletti, briketti ja polttopuut. Sähkön, lämmön ja nestemäisten tai kaasumaisten polttoaineiden tuottaminen puusta ja markkinoille saattaminen puolestaan eivät kuulu soveltamisalaan. Puusta valmistetun biohiilen osalta on epäselvää, kuuluuko se toimialaan, sillä tullikoodi 4402 kuuluu ja siihen sisältyy Puuhiili.
- Ruokaviraston on nimetty joulukuussa 2023 toimivaltaiseksi viranomaiseksi.
- Toimijoiden tulee soveltaa asetusta 29.12.2024 alkaen ja PK-yrityksien puoli vuotta myöhemmin. Toimijoiden tulee rekisteröidä tuotteet EU:n Traces-järjestelmään ja ylläpitää luotettavaa seuranta tuotteista. Tuotteiden tulee olla asetuksen mukaisesti metsäkatoa aiheuttamattomia.

Sähkön riittävyys ja kapasiteettimekanismi (Laurikka):

- Työ- ja elinkeinoministeriö selvittää säätö- ja perusvoimainvestointeja tukevan kapasiteettimekanismin käyttöönottoa. Työ lähtee 2024 käyntiin selvityksellä, jonka jälkeen on tarkoitus perustaa myös työryhmä. Bioenergia ry on muodostanut alustavia kantoja kapasiteettimekanismiin marraskuussa 2023.
- Talouspoliittinen ministerivaliokunta käsitteli 23.1. pumppuvoimainvestointeja ja niiden edellytysten parantamista hallitusohjelman mukaisesti. Ympäristöministeriö on syksyllä 2023 sisällyttänyt pumppuvoimalat vihreän siirtymän investointien luvituksen etusijaisuusmenettelyyn siten, että pumppuvoimalat ovat oikeutettuja etusijaan lupakäsittelyssä. Valtiovarainministeriö selvittää perus- ja säätövoimainvestointeihin liittyvien korkovähennysoikeuksien kehittämistä.